اخبار کوتاه

مسیر صعود قیمت نفت هموار شد

قیمت نفت پس از این که در معاملات روز گذشته به بالاترین رکورد خود از دسامبر صعود کرد، روز جمعه را با کاهش آغاز کرد اما در مسیر ثبت بزرگترین رشد هفتگی از اکتبر پیش می رود.

بهای معاملات نفت برنت با ۳۸ سنت معادل ۰,۴۶ درصد کاهش، به ۸۲ دلار و ۵ سنت در هر بشکه رسید. بهای معاملات وست تگزاس اینترمدیت آمریکا با ۵۰ سنت معادل ۰,۶۵ درصد کاهش، ۷۶ دلار و ۸۶ سنت در هر بشکه بود.

معاملات نفت برنت از ابتدای هفته جاری تاکنون، ۴,۵ درصد رشد و شاخص نفت آمریکا، ۴,۸درصد رشد داشته است. هر دو شاخص در مسیر ثبت دومین رشد هفتگی متوالی و بزرگترین رشد هفتگی از هفته منتهی به ۱۳ اکتبر هستند.

نفت برنت روز پنج شنبه تحت تاثیر آمار رشد اقتصادی بهتر از حد مطلوب در آمریکا و تنشها در دریای سرخ، با ۲,۹۹ درصد افزایش و شاخص نفت آمریکا با ۳,۰۲ درصد افزایش، بسته شده بود. اما قیمتها روز جمعه تحت تاثیر سیگنالهایی از احتمال کاهش تنشها در دریای سرخ، رو به کاهش گذاشتند.

ئیپ جون رونگ، استراتژیست بازار در شرکت آی جی در سنگاپور در این باره گفت: حملات آمریکا و انگلیس به یمن، مانع عملیات دریایی نیروهای مسلح یمن به کشتیهای اسرائیلی در دریای سرخ نشد و باعث شد سرمایه گذاران روی ادامه اختلالات کشتیرانی، حساب کنند.

در این بین، دورنمای تقاضا پس از انتشـــار آماری که نشان داد اقتصاد آمریکا که بزرگترین مصرف کننده نفت در جهان است، در سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۳، رشد سریعتر از حد انتظاری داشته است، بهبود یافت. همچنین چین که دومین مصرف کننده بزرگ نفت در جهان است، کاهش شدید ذخایر بانک را به منظور تحریک رشد اقتصادی، اعلام کرد.

کلوین ونگ، تحلیلگر بازار شرکت OANDA اظهار کرد: بازارهای نفت تحت تاثیر عوامل فنی، وارد فاز صعودی کوتاه مدت شده اند. پس از تسهیل نقدینگی توسط بانک مرکزی چین، قیمتها شاهد نیروی صعودی بیشتری بودند.

بر اساس گزارش رویترز، عامل دیگری که از قیمت نفت در هفته جاری پشتیبانی کرد، کاهش بیش از حد انتظار ذخایر نفت آمریکا و مختل شدن عرضه سوخت در پی حمله پهپادی اوکراین به یک پالایشگاه نفت در جنوب روسیه بود.

◆

«طلای سیاه» این‌بار در خانه مردم کشف شد

در ۲۸ ماه منتهی به ۶ بهمـــن ۱۴۰۲، ۲۸ تصفیه‌خانه فاضلاب با ظرفیت ۶۴۰هزار متر مکعب در روز برای استفاده بهینه از منابع به بهره‌برداری رسیده است.

در ایران فاضلاب یا همان طلای ســیاه جدید دیگر دشــت‌ها را آلوده نکرده و برای کشت صیفی‌جات در جنوب تهران اســتفاده نمی‌شــود، بلکه ۲۷۰ واحد تصفیه‌خانه آن را به پساب بهداشتی تبدیل می کنند.با راه‌اندازی ۲۸ طرح تصفیه فاضلاب جدید، حجم تولید سالانه پساب به ۲,۲ میلیارد متر مکعب رسیده که برابر با مصرف یکسال همه صنایع در سراسر ایران است.

با وجود اینکه اولین تصفیه‌خانه فاضلاب ایران، ابتدای دهه چهل ساخته شد اما استفاده صنعتی از این ابزار عملا در دهه هفتاد کلید خورده است.

نگاهی به فهرست پروژه‌های تصفیه‌خانه فاضلاب از افتتاح ۱۰ تصفیه‌خانه دیگر تا پایان سال حکایت دارد که پس از بهره‌برداری، فاضلاب را به پساب بهداشتی تبدیل خواهند کرد.

توسعه تصفیه‌خانه‌های فاضلاب به معنای به مدار آوردن دوباره آب شرب پس از استفاده مردم است که می‌تواند نیاز صنعت و کشاورزی غیرمثمر از جمله زراعت چوب را تامین کند.

معاون وزیر صمت محمدمجید فولادگر تاکید بر استفاده صنایع از آب حاصل از تصفیه فاضلاب را خنده‌دار توصیف کرده و معتقد است که صنایع کمتر از ۳ درصد منابع آبی کشور را مصرف می‌کنند، این سهم نسبت به سهم کشاورزی عددی نیست و محدود کردن مصرف صنعت به استفاده از پساب بهداشتی و انتقال آب از دریا یعنی اصلا سیاست دولت تولید محور نیست.

در مقابل، سخنگوی صنعت آب عیسی بزرگ‌زاده می‌گوید که خشکسالی و فرونشست سبب شده تا جریان آب سطحی و زیرزمینی دیگر یک منبع قابل اطمینان نباشد، تاکید بر مصرف صنایع از آب ناشی از تصفیه فاضلاب تکلیف قانونی است که به تقویت تولید هم ختم می‌شود، زیرا منبع پساب برخلاف آب سطحی و زیرزمینی یک منبع پایدار است و تولید صنعت را تضمین می‌کند

مجلس شــورای اســلامی در بند ع تبصره ۸ قانون بودجه ۱۴۰۲، وزارت نیرو را مکلف به بازتخصیص منابع آب مصرفی صنایع از منابع سطحی و زیرزمینی به پساب بهداشتی و آب دریا کرده است.مرکز پژوهش‌های مجلس اخیرا در گزارشی استفاده صنایع از منابع پساب و آب دریا در بودجه ۱۴۰۲ و برنامه هفتم را یکی از نقاط قوت برنامه دولت برشمرده است.

◆

رئیس ۵ صندوق‌های بازنشستگی صنعت نفت خبر داد

پیشرفت ۹۵ درصدی پروژه ذخیره‌سازی مخازن بندر شهید بهشتی چابهار

رئیس هیئت‌رئیسه صندوق‌های بازنشستگی صنعت‌نفت‌در چارچوب «برنامه خلق منابع پایدار برای صندوق‌ها» از پیشرفت ۹۵ درصدی پروژه ذخیره‌سازی مخازن بندر شهید بهشتی چابهار خبر داد.

به گزارش صندوق بازنشستگی صنعت نفت، عبدالحسین بیات با بیان اینکه پروژه ذخیره‌سازی مخازن بندر شهید بهشتی چابهار با ظرفیت ۴۰ هزار تن ذخیره‌سازی فرآورده‌های نفتی سنگین یکی از پروژه‌هایی اســت که در شــورای‌عالی پروژه‌ها در ۲۹ ماه گذشته پیگیری شد، اظهار کرد: این پروژه هم‌اکنون ۹۵ درصد پیشــرفت فیزیکی واقعی دارد و همه بخش‌های سیویل، ساختمان‌ها، مخازن و عمرانی این پروژه تکمیل و آزمایش‌های مربوطه انجام شده است.

وی با اشاره به اینکه ۵ درصد پیشرفت فیزیکی باقیمانده در پروژه ذخیره‌سازی مخازن بندر شهید بهشتی چابهار شامل جوشکاری ۲ هزار قطر اینچ لوله و پایپینگ و بخشی از برق سایت است، افزود: در بهمن‌ماه این بخش‌های باقی‌مانده تکمیل می‌شود و تا امروز حدود ۵۵۰ میلیارد تومان در این پروژه هزینه شده و تا پایان طرح این رقم به ۷۵۰ میلیارد تومان خواهد رسید.

رئیس هیئت‌رئیسه صندوق‌ها به نقش پروژه ذخیره‌سازی مخازن بندر شهید بهشتی چابهار در تسریع صادرات فرآورده‌های نفتی سنگین در کشور اشاره کرد و گفت: منطقه مکران و بندر چابهار جزء بنادر راهبردی و کم‌برخوردار کشور به‌شمار می‌آید. این طرح جزء نخستین طرح‌هایی است که به مرحله بهره‌برداری خواهد رسید و از سوی دیگر نزدیکی این پروژه به آب‌های آزاد و عمق بالای اسکله این طرح سبب شده نه‌تنها کشتی‌های با ظرفیت بیش از ۱۰۰ هزار تن بتوانند در این بندر پهلوگیری کنند، بلکه این کشتی‌ها دیگر مجبور نیستند تا خلیج‌فارس مسیر هزار و ۷۰۰ کیلومتری برای بارگیری را بپیمایش کنند.

بیات پروژه ذخیره‌سازی مخازن بندر شهید بهشتی چابهار را فرصتی مناسب برای صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی سنگین در کشور برای دستیابی به بازارهای پاکستان و هند دانست و تصریح کرد: این طرح می‌تواند در زمان بهره‌برداری خود حداقل ۱۲۰ نفر اشتغال‌زایی با اولویت نیروهای محلی داشته باشد و بر اساس تازه‌ترین برنامه‌ریزی‌ها قرار است این پروژه در بهمن‌ماه یا سرانجام اسفندماه امسال پس از راه‌اندازی کامل به بهره‌برداری برسد.

رئیس هیئت‌رئیسه صندوق‌های بازنشستگی صنعت نفت تأکید کرد: توسعه صادرات در میان شرکت‌های تولیدی گروه اقتصادی نقشی بسزا در ارزآوری برای تأمین منابع پایدار صندوق‌ها دارد، از این رو زیرساخت این‌چنینی برای مجموعه صندوق‌ها اهمیت مضاعف دارد.

◆

آغاز آزمایشی سامانه مدیریت کارت‌های سوخت جایگاه‌ها

مدیر عملیات شرکت ملی پخش گفت: سامانه مدیریت کارت‌های سوخت اضطراری جایگاه‌هـــا به‌منظور برنامه‌ریزی توزیع ســـوخت، جلوگیری از سوءاستفاده و دریافت گزارش‌های مورد نیاز از سوی منطقه زاهدان تولید و به‌صورت آزمایشی در حال استفاده است.

علی‌اکبر عرب‌عامری با بررسی فرآیند عملکرد سامانه دوربین پلاک‌خوان کدینگ مستقر در ناحیه مرکزی زاهدان اظهار کرد: با اجرای این طرح که برای بازدید و ثبت مشخصات خودروهای پلاک غیربومی استان درحال بهره‌برداری و اجراست، فرآیند کدینگ کارت سوخت تسهیل خواهد شد و زمان انتظار کدینگ کاهشی قابل‌توجه خواهد یافت.

وی همچنین در بازدید از سامانه نرم‌افزاری مدیریت کارت‌های سوخت اضطراری جایگاه‌ها که در منطقـــه زاهدان تولید شـــده و هم‌اکنون به‌صورت آزمایشـــی در جایگاه‌های عرضه ســـوخت ناحیه مرکزی و ناحیه زابل در حال اســـتفاده اســـت، افزود: با راه‌اندازی سامانه‌های نرم‌افزاری جدید و استفاده از هوش مصنوعی، فرآیند کدینگ کارت سوخت در منطقه زاهدان تسهیل می‌شود.

مدیرعملیات شرکت ملی پخش در خصوص واگذاری جایگاه‌های جدید سوخت در سیستان و بلوچستان تأکید کرد: مجوز احداث ۳۰ جایگاه سوخت مایع و ۵۰ جایگاه سی‌ان‌جی از مصوبات سفر معاون اول رئیس‌جمهور است که در استان اجرا خواهد شد و افزون بر این جایگاه‌ها، حدود ۲۵ جایگاه سوخت در حال احداث در استان وجود دارد که با بهره‌برداری از این جایگاه‌ها، سرانه تعداد جایگاه در این استان بیشتر از سایر نقاط کشور خواهد بود.

طبق اعلام وزارت نفت، قربانعلی مردانی، مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه زاهدان نیز در این بازدید، به کارگیری سامانه‌های جدید کنترلی و مدیریتی کارت‌های سوخت اضطراری و دوربین پلاک‌خوان طرح کدینگ را از جمله موفقیت‌های بزرگ منطقه در زمینه مدیریت توزیع سوخت برشمرد.وی بیان کرد: سامانه مدیریت کارت‌های سوخت اضطراری که به همت مهندسان بومی تولیدشده، قابلیت‌ها و کارکردهای مختلفی در زمینه تسهیل سوخت‌رسانی به مسافران و ساکنان منطقه دارد.

افزایش ۳۰ میلیون مترمکعبی تولید گاز کشور

وزیر نفت از افزایش ۳۰ میلیون مترمکعبی تولید گاز کشور خبر داد و گفت: امروز ۸۵۱ میلیون مترمکعب گاز به شبکه سراسری کشور تزریق شده که این رقم بی‌سابقه بوده است و در این زمینه یک رکورد به شمار می‌آید.

جواد اوجی دیروز در بازدید از مرکز مدیریت دیســپچینگ شرکت ملی گاز ایران با بیان اینکه طبق گزارش‌ها در بعضی از استان‌های کشور حدود ۱,۵ تا ۲ متر برف باریده است، گفت: در این شرایط شبکه گازرسانی پایدار و مستمر بوده است و در هیچ نقطه‌ای قطعی گاز نداشته‌ایم.

وی با قدردانی از مردم و مدیران شرکت‌های ملی نفت و گاز ایران افزود: با تدابیر اندیشیده شده، با وجود کاهش دما طی دو تا سه هفته آینده حتی گاز یک مشترک هم نباید دچار قطعی و گاز موردنیاز کل کشور هم باید تأمین شود.

وزیر نفت با بیان اینکه با همت مردم در ایام ســرد امســال حــدود ۱۱ درصد کاهش مصرف و در مجموع ۱۰ ماه، حدود پنج درصد معادل حدود ۱۵ میلیون مترمکعب در روز کاهش مصرف داشته‌ایم، افزود: امسال از پیش تدابیر لازم اندیشیده شــد و در زمینه تولید گاز نسبت به پارسال روزانه ۳۰ میلیون مترمکعب افزایش تولید را از فازهای پارس جنوبی و میدان‌های مســتقل گازی در شــرکت نفت مناطق مرکزی داشته‌ایم، همچنین با جمع‌آوری گازهای مشــعل حجمی به تولید گاز اضافه شد.

اوجــی افزود: عملیــات نگهــداری و تعمیــرات دوره‌ای پالایشگاه‌های گازی، سکوها، خطوط انتقال گاز، ایستگاه‌های تقویت فشار گاز در روزهای گرم سال به نحو مطلوب انجام شد، همچنین در نیروگاه‌ها نسبت به پارسال یک میلیارد لیتر سوخت مایع بیشتری ذخیره شد. ذخیره‌سازی گاز یکی از دغدغه‌ها بود که همکاران ما در شــرکت ملی گاز ایران توانسته‌اند نزدیک ۳,۲میلیارد متر مکعب در مخازن ذخیره‌سازی گاز طبیعی ذخیره کنند که در این ایام به کمک ما آمد.

وی تصریح کرد: هر مشــترک از ۱۵ آذرماه تا ۱۵ اسفندماه نسبت به پارسال ۱۰ تا ۳۵ درصد کاهش مصرف داشته باشد، نه تنها تعرفه گازش رایگان می‌شــود بلکه پاداش ۱۰ برابری گازبها را هم دریافت می‌کند.

وزیر نفت گفت: شرکت ملی گاز ایران در زمینه گازرسانی به نیروگاه‌ها رکوردی تازه را ثبــت کرد، طی این ۱۰ ماه، روزانه حدود۲۸ میلیون مترمکعب گاز بیشتر به نیروگاه‌ها تحویل داده شده است و صنایع عمده هم روزانه حدود ۱۰ میلیون مترمکعب بیشتر دریافت کرده‌اند.

اوجــی افزود: همه ایــن تدابیر در کنار اجــرای طرح‌های بهینه‌سازی به‌ویژه تعمیر و بازسازی موتورخانه‌های مجتمع‌های مسکونی که شرکت ملی گاز به‌صورت رایگان انجام می‌دهد، تا به امروز شبکه سراسری گاز کشور پایدار و مستمر بوده است. طبق اعلام وزارت نفت، وی اظهار کرد: از مردم عزیز خواهش می کنم با توجه به کاهش دما در دو تا سه هفته آینده در سراسر کشور با مصرف بهینه گاز، خادمان خود را در شرکت ملی گاز یاری کنند تا هیچ مشترکی با قطعی گاز روبه‌رو نشود.

◆

اولین گام برای رشد ۸ درصدی اقتصاد، با کمک صنعت نفت

با رشد جهشی بهره وری در صنعت نفت به گفته کارشناســان اولین گام برای رشد ۸ درصدی اقتصاد برداشته شد.

رشد بهره وری در بخش‌های مختلف اقتصادی می‌تواند منجر به رشد اقتصادی شود، اما طبق آمــار و ارقام موجود صنعت نفت و گاز ایران در یکی دوسال گذشته سکان بهره وری را به دست گرفته و بیشترین رشــد بهره وری در اقتصاد مربوط به آن است.

اگرچه رشــد بهره وری اولین گاز در تحقق رشد اقتصادی است اما به گمان کارشناسان اقتصادی باید نگاه عمیق‌تری به این صنعت داشت تا بهره وری آن رشد اقتصادی را به دنبال داشته باشد در ثانی یک صنعت به تنهایی نمی‌تواند منجر به تحقق رشد ۸ درصدی شود و مابقی بخش‌های اقتصاد نیز باید به دنبال صنعت نفت تحول را در خود ایجاد کنند.

حسن مرادی، کارشناس انرژی در رابطه با این موضوع معتقد است، صنعت نفت در حوزه انرژی یکی از بخش‌های پویا و مترقی است و همه کشورهایی که دارای این ثروت هستند، ساز و کار بهره‌وری را از آن در پیش گرفته‌اند. کشورهایی که ساز و کار بهره‌وری را در صنعت نفت متحول کردند، به سودآوری خوبی رسیدند و توانستند بخش اعظمی از اقتصاد خود را ساماندهی کنند.

به گفته مرادی «رشد بهره‌وری در صنعت نفت نیاز کشور است»، در کشور ما هم که ۱۰۰ سال سابقه بهره برداری از عنصر نفت داریم، افزایش بهره‌وری مسأله ای حائز اهمیت است و طبق آمار ارائه شده رشد مثبت بهره وری در این بخش ثبت شده که دور از انتظار نبوده است.

وی افزود: شرکت‌های دانش بنیان که در حوزه نفت فعالیت می کنند، به‌صورت مستمر در حال پیشــروی هستند، پژوهشگاه صنعت نفت به صورت پایلوت طرح‌های دانش بنیان را به اجرا درمی آورد و همکاری وزارت نفت با دانشگاه‌های طراز اول کشور روند مناسبی دارد که این موارد، نقش به‌سزایی در پیشبرد اهداف نفت و گاز داشته است.

اگرچه در ســال جاری بهره وری صنعت نفت مثبت شده است اما برای رشد مضاعف آن باید توجه ویژه ای به سایر بخش‌های نفتی و به خصوص سرمایه گذاری بر روی آن صورت بگیرد در غیر این صورت ممکن است صنعت نفت به جای رشد اقتصادی تورم زا باشد و امکان خلق ثروت از این بخش از بین رود این استاد دانشگاه با تاکید بر اینکه در صورت سرمایه گذاری در بخش دانش بنیان و حمایت از شرکت‌های دانش بنیان در صنعت نفت می‌توان به افزایش ثروت از نفت امیدوار بود، اضافه کرد، در صورتی که این گام‌ها ادامه‌دار و حساب شده باشد، پشتیبانی شود و بخش تحقیق و توسعه را حمایت کند، روند ارتقای سطح ارزش افزوده در صنعت نفت را به‌دنبال دارد.

وی ادامه داد: مهمترین حمایت، بحث تأمین ســرمایه اســت که متأسفانه بانک‌های ما فعالیت کافی برای ورود به این عرصه ندارند؛ اگر دولت ســرمایه کافی را از بازار سرمایه و سیستم بانکی کشور برای توسعه فعالیت دانش‌بنیان‌ها در نفت فراهم کند، می‌توانند نقش به سزایی در ایجاد ثروت داشته باشند. چه بسا محصولات دانش بنیان، عرضه بین المللی دارند که می‌توانند رشد درآمدی نیز برای کشور رقم بزنند.

با توجه به اینکه نفت بیشترین تأثیر را بر رشد اقتصادی از طریق افزایش بهره‌وری عوامل تولید در سال ۱۴۰۱ داشته است. رشد ارزش‌افزوده در گروه‌های صنایع و معادن، خدمات و کشاورزی به ترتیب برابر ۵,۶ درصد، ۲,۸ درصد و ۱,۱ درصد است. در واقع صنعت نفت در این مدت توانسته بیشتری رشد بهره‌وری را داشته باشد که با توجه به اهمیت این صنعت در اقتصاد کشور، قابل توجه است و بخش مهمی از تأثیر نفت بر افزایش رشد اقتصادی، از طریق بهره‌وری عوامل تولید بوده است،

علی قنبری کارشناس انرژی با بیان اینکه افزایش بهره‌وری در صنعت نفت تأثیر مستقیمی بر رشد اقتصادی دارد، گفت: بهره‌وری به‌معنای تحقق همزمان اثربخشی کارایی است و زمانی که فروش نفت افزایش پیدا می کند، به همان تناسب ارزآوری در کشور بهبود می‌یابد.

این کارشـــناس انرژی با بیان اینکه در صورتی که بهره وری در بخش نفت افزایش پیدا کند، تأثیر مثبتی بر سایر بخش‌های اقتصادی بر جای می‌گذارد، گفت: سیاســت دولت ســیزدهم در حوزه باز معماری تجارت انرژی با وجود تحریم‌ها جواب داده و همین موضوع نیز موجب رشد اقتصادی کشور شده، یکی از مهم‌ترین موفقیت‌های دولت رشــد صادرات نفت بوده است، طی این مدت شاهد توسعه صادرات و افزایش تولید نفت بوده‌ایم، تاجایی که تولید به مقادیر قبل تحریم نزدیک شده و می‌توان اعلام کرد که تحریم‌ها بی‌اثر شده است.

قنبری با بیان اینکه علاوه بر این، صادرات غیر نفتی در ایران نیز رشد کرده است، گفت: صادرات یکی از مهم‌ترین عوامل رشد اقتصادی است، هرچه میزان صادرات افزایش یابد، بیشتر شاهد توسعه و رشد اقتصادی در کشور خواهیم بود، بر اساس پیش‌بینی‌های صورت گرفته این رشد ادامه خواهد داشت.

وی با بیان اینکه تمرکز بر بازارســازی جدید و ایجاد تقاضای جدید در بازار با تکیه بر فعال کردن ظرفیت مســتهلک شده پالایشگاهی در نقاط مختلف دنیا نظیر آفریقا و همچنین آمریکای جنوبی و همچنین حرکت به سمت تنوع مبادی صادراتی از طریق بازاریابی نوین در زمینه مینی ریفاینری‌ها شرق آسیا، سیاست مثبت دولت در این حوزه بوده است، اگر به بازارهای سنتی اکتفا می‌شد، نمی‌توانستیم چنین اتفاقاتی را رقم بزنیم.

این کارشـــناس حوزه انرژی خاطر نشان کرد: برای رشد اقتصادی به عوامل دیگری مانند افزایش بهره‌وری در بخش‌های نیروی انسانی، کشاورزی و صنعتی نیاز است، اما رشد بهره‌وری در بخش نفت از مؤلفه‌های اصلی رشد اقتصادی محسوب‌می‌شود.

بر اساس این گزارش، برای محقق شدن رشد اقتصادی به نگاهی همه جانبه نیاز است تا سایر مسائل اقتصادی کشور به کمک نفت آمده و از این طریق رشد اقتصادی در کشور محقق شود.

◆

چهار ابزار غیرقیمتی برای کنترل ناترازی بنزین

اخیرا خبری مبنی بر کاهش سهمیه بنزین آزاد به ۱۰۰ لیتر و کاهش ذخیره بنزین ۱۵۰۰ تومانــی در کارت‌های سوخت از ۹ ماه به ۶ ماه منتشر و تاکید شد که این تصمیم در راستای مقابله با قاچاق و استفاده از ابزارهای غیرقیمتی برای کنترل ناترازی بنزین بوده است.

آنطور که وزارت نفت اعلام کرد سهمیه بنزین ۳۰۰۰ تومانی در کارت‌های سوخت شخصی از ۱۵۰ لیتــر به ۱۰۰ لیتر با هدف مقابله با قاچاق کاهش یافت که البته این موضوع ارتباطی با سهمیه ۶۰ لیتر ماهانه نداشت و این اقدام با هدف کاهش و جلوگیری از بحث قاچاق و کنترل سهمیه آزاد که در استانهای جنوب شرقی انجام می گیرد، صورت گرفت. در شهرهای بزرگ مردم از این سهمیه ۳۰۰۰ تومانی استفاده نمی کنند و اکنون همه جایگاه‌های سوخت دارای کارت آزاد هستند و افراد مشکلی برای سوخت‌گیری نخواهند داشت.

علاوه بر این ذخیره ســهمیه بنزین ۱۵۰۰ تومانی که تا پیش از این، ۹ ماه و به میزان حداکثر ۵۴۰ لیتر بود، از این پس به ۶ ماه و حداکثر ۳۶۰ لیتر کاهش یافت، درواقع امکان ذخیره بنزین در کارت‌های ســوخت در زمان کرونا، ۶ ماه یعنی ۳۶۰ لیتر بود که در آن زمان با توجه به کاهش مسافرت‌ها و عدم نگرانی برای ذخیره سهمیه سوخت، این زمان به ۹ ماه افزایش پیدا کرد، اما اکنون ذخیره سهمیه بنزین ۱۵۰۰ تومانی که تا پیش از این، ۹ ماه و به میزان حداکثر ۵۴۰ لیتر بود، به ۶ ماه و حداکثر ۳۶۰ لیتر کاهش یافت.

این مساله بدین معنا است که امکان ذخیره سهمیه‌های بنزین ۱۵۰۰ تومانی در کارت‌های سوخت بیش از ۳۶۰ لیتر وجود ندارد و اگر کارت سوختی، به این میزان سهمیه بنزین داشته باشد، در ماه‌های آتی سهمیه جدید دریافت نخواهد کرد و به نوعی همین موضوع بهانه ای شده است برای طرح کنترل ناترازی مصرف و تولید بنزین در کشور. در این راستا یک کارشناس حوزه انرژی در خصوص مزایا اجرای این طرح و لزوم استفاده از ابزارهای غیر قیمتی برای حل ناترازی بنزین گفت: با استفاده از ابزارهای غیرقیمتی که دولت هم در حال بررسی آنهاست، از جمله کاهش تعرفه واردات خودروهای برقی، توســعه صنعت سی ان جی، اصلاح صنعت خودروسازی و ایجاد تغییر در سهمیه کارت‌های سوخت، می‌توان برای کنترل ناترازی بنزین استفاده کرد.مهدی هاشم زاده، با بیان اینکه یکی از موضوعات مهمی که در مصرف و ناترازی بنزین با آن مواجهیم، کمبود بنزین تولیدی نیست، اظهار کرد: بنزین کمی در کشور تولید نمی‌شود به طوریکه در حال حاضر معادل ۱۱۵ میلیون لیتر آمار تولید بنزین در کشور است.

وی با بیان اینکه این عدد تولید بالاست و اگر استاندارد حتی منطقه‌ای در بحث خودروها رعایت می‌شد، اکنون با ناترازی بنزین مواجه نبودیم، گفت: در حال حاضر مصرف سوخت خودروهای داخلی دو تا دو نیم برابر است؛ یعنی اگر با تعداد فعلی خودرو و با استاندارد منطقه بسنجیم، بالغ بر ۶۰ تا ۷۰ میلیون لیتر مصرف بنزین در کشور مصرف صورت می‌گرفت.

او افزود: درحال حاضر میزان مصرف بنزین ۱۲۰ میلیون لیتر اســت و سال آتی تقریبا سه تا پنج میلیارد دلار واردات خواهیم داشت؛ یعنی ۴۰ تا ۵۰ میلیون لیتر مصرف روزانه به دلیل خودروسازان یک ضرر است و عدم‌النفع به همراه دارد.وی با اشــاره به واردات بنزین در سال آینده، گفت: علاوه بر اینکه مصرف بالای بنزین مانع صادرات می‌شود که باید عدد بالایی را در بخش واردات هزینه کنیم که در مجموع ۲۰میلیارد دلار عدم النفع بنزین در کشور خواهد شد. وی با اشاره به راهکارهایی که می‌توان در این حوزه در نظــر گرفت، گفت: یک موضوع اصلاح صنعت خودروسازی در کشور و استفاده از رویکردهای غیر قیمتی است که به طور مثال می‌توان در بحث کنترل قاچاق اقداماتی را انجام داد.

وی با بیان اینکه در حوزه جایگاهداران طرح بســیار خوبی وجود دارد که بر اساس پیمایش خودروها سهمیه بگیرند، سقف مصرفی برای سقف بنزین یارانه ای ۶۰لیتر ۱۵۰۰ تومان و غیر یارانه‌ای ۱۰۰ لیتر ۳۰۰۰ تومان گذاشــته شده است، گفت: مازاد بر این اگر شخصی بنزین بیشتری نیاز داشت احتمالا با قیمت سوم بین پنج تا هشت هزار تومان و حتی مثل فوب خلیج فارس سوخت‌گیری خواهد کرد.

این کارشناس حوزه انرژی با بیان اینکه ظرفیت سی ان جی سال آینده برای خودروهای فعال در حوزه حمل و نقل ایجاد می‌شود، گفت: یعنی اگر تاکسی‌ها، وانت بارها و تاکسی‌های اینترنتی وارد این حوزه شوند، با این اقدام تنوع بخشی به سبد سوخت اتفاق می‌افتد و هم میزان ناترازی کاهش می یابد.وی با تاکید بر اینکه باید در تولید خودروها و ماشین‌های زیر ۸۰۰میلیون تومان که عمده مصرف مردم را شامل می شود، دوگانه‌سوز شوند، اظهار کرد: لازم است زیرساخت‌های صنعت سی ان جی توسعه پیدا کند، مازاد بر وضعیت فعلی اگر ۱۵ میلیون متر مکعب سی ان جی مصرف کنیم، کل مساله واردات بنزین حل می‌شود.

هاشم‌زاده افزود: موضوع بعدی ابتکار عملی بود که در بحث جایگاه‌های سوخت اتفاق افتاد که بسیار موثر خواهد بود چراکه با افزایش قیمت بنزین جایگاه و ایجاد سقف برای کارت سوخت عملا مصرف غیرعادی که یا منجر به قاچاق و یا در خودروهای پرمصرف، سوزانده می شود، حل خواهد شد.

به گفته وی اما بهتر بود سهمیه سوخت روی نفرات باشد چون ذی نفع خود مردم بودند و مابه التفاوت بین بنزین ۳۰۰۰ تومانی و ۸۰۰۰ تومان یا ۱۰۰۰ هزار تومان به‌دست می آید، مستقیم وارد جیب مردم می‌شد و شبهه این موضوع ایجاد نمی‌شد که دولت به خاطر کسری بودجه تصمیم را گرفته است.

وی بـــا بیان اینکه در تبصره پنج بودجه تعرفـــه واردات خودروهای برقی به شدت کاهش پیدا کرد، به طوری که تعرفه واردات تاکسی برقی به نیم درصد و خودروهای عادی به ۱۱ درصد رسید که اقدام خوبی بود، گفت: باتوجه به اینکه زیرساخت‌های این مساله نیز از سوی وزارت نیرو و صمت نیز در حال انجام است، می‌تواند موجب تنوع بخشی به سبد سوخت کشور شود و تاثیرات بالایی دارد.

به گفته او تنوع بخشی به سبد سوختی هم می تواند موجب امنیت ملی شود و هم می تواند به اصلاح ساختاری سوخت در حوزه حمل و نقل کمک کند.

◆

یارانه ۹۰هزار تومانی بنزین در راه است؟

طرح «بنزین بــرای همه» که این روزها بار دیگر بر ســر زبان‌ها افتاده، طرحی است که طی آن سهمیه بنزین به کد ملی افراد اختصاص می‌یابد و خانوارهایی که صاحب خودرو نیستند هم یارانه بنزین دریافت‌می‌کنند.

طموضوع بنزین در ســال‌های اخیر به یکی از موضوعــات پر بحث در هیئــت دولت و مجلس شورای اسلامی و همچنین در میان مردم جامعه تبدیل شده است. هر چند وقت یکبار شایعه‌ای در خصوص افزایش قیمت بنزین منتشر می‌شود که دولت آن را رد می کند و می گوید برنامه‌ای برای افزایش قیمت بنزین ندارد اما در عین حال از ناترازی بنزین و افزایش مصرف سوخت در کشور خبر می‌دهد و یکی از پیشنهاداتی که برای رفع این مشکل مطرح شده هم بحث تغییر در نحوه توزیع بنزین است.

چندی پیش مرکز پژوهش‌های مجلس در جریان بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۳، پیشنهاد توزیع یارانه بنزین به افراد را ارائه کرد. بر اساس این پیشنهاد، دولت باید از خردادماه سال آینده به سرپرست خانوارهای فاقد خودرو به ازای هر نفر، ماهانه ۱۵ لیتر سهمیه بنزین اعطا کند که این سهمیه از محل حذف سهمیه خانوارهای دارای سه خودرو و بیشتر تامین می‌شود.

البته موضوع اختصاص بنزین به کد ملی که در دولت سیزدهم از آن به عنوان طرح «بنزین برای همه» یاد می‌شود موضوع جدیدی نیست و سبقه مطرح شدن آن به چند سال قبل برمی‌گردد و اتفاقاً این طرح به صورت پایلوت در کیش اجرا شده است. در ابتدا از اختصاص ۲۰ لیتر بنزین به هر کد ملی سخن گفته می‌شد و در اجرای آزمایشی آن در کیش هم به هر کد ملی ۲۰ لیتر بنزین اختصاص داده شد اما حالا بحث ۱۵ لیتر بنزین برای هر کد ملی مطرح است.

موافقان این طرح معتقدند که اختصاص بنزین به کد ملی به جای خودرو عادلانه‌تر است زیرا از سویی سهمیه بنزین خانواده‌هایی که دارای چند خودرو هستند کاهش پیدا می کند و از سویی دیگر خانواده‌هایی که خودرو ندارند به طور ماهانه یک یارانه ۹۰ هزار تومانی دریافت می کنند. در واقع در صورت اجرای این طرح، خانوارهای چهار نفره مشمول ۶۰لیتر بنزین با قیمت هر لیتر ۱۵۰۰ تومان می‌شوند که خانوارهای صاحب خودرو این یارانه را به صورت سهمیه بنزین و خانوارهای بدون خودرو که حدود ۴۵ درصد جمعیت خانوارها را تشکیل می‌دهند آن را به صورت نقدی دریافت می کنند.

طرح اختصاص بنزین به کد ملی از ابتدای اسفند ۱۴۰۰ در کیش اجرا شد و به هر کد ملی ۲۰ لیتر بنزین ۱۵۰۰ تومانی داده شد. در حالی که در شروع اجرای این طرح در کیش، گزارشاتی در خصوص رضایت‌بخش بودن آن منتشر شده بود و گمان می‌رفت طرح به مرحله اجرای سراسری برسد، پس از چند ماه اجرای آن متوقف شد و سرنوشت آن در هاله‌ای از ابهام قرار گرفت.سیداحسان خاندوزی وزیر اقتصاد پس از کنار گذاشته شدن این طرح گفت: در زمینه سیاست‌گذاری اصلاح نرخ حامل‌های انرژی، هزینه زیاد داده‌ایم اما درس کمتر گرفته‌ایم. در همان ۶ ماه اول شروع به کار دولت سیزدهم، پیشنهادی را به ستاد هماهنگی دولت بردیم و تا حد اجرای آزمایشی هم پیش رفتیم اما متأسفانه به جهت عدم موافقت دستگاه متولی، کار متوقف شد. چه بسا اگر طرح مزبور در آن نقطه متوقف نمی‌شد، تا امروز به یک نقطه بلوغی رسیده بودیم.

با گذشت بیش از یک سال از توقف اجرای آزمایشی طرح بنزین برای همه در کیش، این روزها بار دیگر بحث اختصاص بنزین به کارت ملی مطرح شده است. چندی پیش رئیس کمیته نفت و گاز مجلس شورای اســلامی اعلام کرد اجرای این طرح منوط به موافقت دولت اســت. علیرغم اینکه این روزها شایعاتی در خصوص اجرای این طرح به گوش می‌رســد اما با توجه به سکوت دولتمردان به نظر می‌رسد دولت هنوز برنامه‌ای برای اجرای سراسری آن ندارد.

◆

توقف خام‌فروشی و تحقق رشد اقتصادی با توسعه پالایشگاه‌های فراسرزمینی

به گفته یک کارشناس حوزه انرژی، اگر به سمتی برویم که از محل درآمدهای نفتی، پالایشگاه‌های فراســرزمینی زیادی ایجاد و ایران در سهام آن سهیم شود، ما دیگر صادرات نفت خام نداریم و از خام فروشی پرهیز کرده‌ایم.

جواد نوفرســتی با اشاره به رشــدی که در بخش نفت اتفاق افتاده اســت، اظهار داشت: موفقیت‌ها و دورزدن‌های تحریم و یا خنثی‌کردن تحریم، فقط موفقیت در افزایش فروش نفت خام است که منجر به افزایش درآمد ارزی کشور شده است، اما در صورتی که درآمد حاصل از فروش نفت به درستی هزینه شود، می‌تواند به رشد اقتصادی کشور بینجامد.

وی ادامه داد: نفت سهم عظیمی در رشد اقتصادی کشور دارد که بخش اعظمی از آن مربوط به صادرات نفت خام می‌شود، موفقیت‌های اتفاق افتاده چه به دلیل دیپلماسی‌های سیاسی و چه به دلیل خنثی کردن تحریم‌ها بدون شک درآمد ارزی برای کشور وجود داشته است، امامساله ای که در این میان وجود دارد آنکه درآمدهای ارزی به درستی استفاده می شود؟ آیا منابع حاصله صرف تولید ثروت می‌شود؟

به گفته این کارشناس انرژی منابعی که از صندوق ذخیره ارزی برداشت می‌شود باید در جای مناسبِ خود مورد استفاده قرار گیرد و نباید هر زمان به پولی نیاز داریم از منابع این صندوق برداشت کنیم.

نوفرستی اضافه کرد: اگرچه این موضوع می‌تواند به رشد اقتصادی کشور کمک کند اما اگر به درستی مورد استفاده قرار نگیرد می تواند به افزایش تورم منجر شود، زیرا ممکن است درآمدها به سمتی رود که واردات افزایش پیدا کند در صورتی که باید برای رشد اقتصادی به سمت و سوی صادرات غیر نفتی برویم که می‌تواند به رشد اقتصادی در بخش بدون نفت کمک کند.

این کارشناس انرژی اضافه کرد: با افزایش درآمد نفتی حجم صادرات به علاوه نرخ فروش نفت به دلیل مسائل سیاسی طبیعتا رشد اقتصادی در بخش نفت را افزایش می دهد که به معنای موفقیت نیست زیرا از طرفی بسیاری از فرآورده های نفتی وارداتی هستند که بسیار هزینه بر تر از در آمد های حاصل از فروش نفت‌هستند.

به گفته این کارشناس انرژی افزایش صادرات نفت خام افزایش بهره وری نیست زیرا باید دید برنامه پالایشگاه ها برای تبدیل نفت خام به فرآورد های نفتی چیست و به آن بخش ها توجه کرد.

وی ادامه داد: با برداشت نفت خام و صادرات آن و افزایش قیمت آن، خوش خیالی است که امیدوار باشیم روزی برسد که دیگر نیازی به صادرات نفت خام و خام فروشی نداشته باشیم، اگر به سمتی برویم که از محل درآمدهای نفتی، پالایشگاه‌های فراسرزمینی ایجاد و ایران در سهام آن سهیم شود، ما دیگر صادرات نفت خام نداریم و از خام فروشی پرهیز کرده‌ایم.

وی اضافه کرد: رشد اقتصادی پایدار زمانی اتفاق می‌افتد که از خام‌فروشی در هر عرصه‌ای فاصله گرفته باشیم به طوری که در پالایشگاه‌های فرا سرزمینی نفت خام را تبدیل به فرآورده‌هایی کنیم که در نقطه مصرف با ارزش افزوده بسیار بالاتر به فروش برسانیم که این اتفاق بزرگی خواهد بود.

◆

فرصت صادرات ۱۰ میلیارد دلاری بنزین از دست رفت

معاون وزیر نفت در امور برنامه‌ریزی با بیان اینکه بیــن ۸۰ تا ۱۰۰ میلیارد دلار یارانه انرژی در کشور پرداخت می‌شود، گفت: با توجه به اینکه بیشترین یارانه انرژی را در دنیــا پرداخت می‌کنیم اما طرح‌های بهینه‌سازی تا کنون به نتیجه نرسیده‌است.

هوشنگ فلاحتیان در خصوص تولید و مصرف منابع هیدروکربنی در کشــور، اظهار کرد: میزان تولید نفت و گاز کشور به میزان قبل از تحریم‌ها در حال بازگشته است و در حال حاضر ۳,۴ میلیون بشکه نفت در روز تولید می کنیم؛ قصد داریم تا پایان امسال میزان تولید خود را به بیش از ۳,۶ میلیون بشکه در روز برسانیم.وی با اشاره به تولید گاز، افزود: امسال تولید گاز خام از مرز یک میلیارد متر مکعب در روز گذشت و از این میزان ۸۵۰ میلیون متر مکعب به تولید گاز طبیعی ختم شد.

معاون وزیر نفت گفت: سرانه مصرف انرژی در کشور به نسبت کشورهایی که هم دمای ما هستند، دو برابر بوده و شــدت مصرف انرژی در دو دهه اخیر دو برابر جهان بوده است. این موضوع به معنای عدم مصرف بهینه منابع هیدروکربنی است و سبب می‌شود که منابع ما تبدیل به ارزش افزوده نشود؛ معنای شدت مصرف انرژی این است که ما به‌ازای مصرف هر بشکه نفت خام، گاز، میعانات گازی چه درآمدی حاصل کردیم؟

فلاحتیان ادامه داد: در زمینه تولید نفت و گاز و دور زدن تحریم‌ها به صورت خیلی مناسبی رفتار کردیم، اما در زمینه بهینه‌سازی مصرف انرژی عملکردمان قابل‌قبول نیست؛ این در صورتی است که تحریم‌ها هیچ ارتباطی با بهینه‌سازی ندارد.وی با اشاره به علت عدم اجرای پروژه‌های بهینه‌سازی در کشور، بیان کرد: در کشور ما اجرای استانداردهای تولید تجهیزات یا مورد غفلت بود یا اجرایی نشده است؛ به طور مثال سالی یک میلیون خودرو به ناوگان کشور اضافه می‌شود و مصرف آنها به‌ازای هر ۱۰۰ کیلومتر ۱۰ لیتر است؛ یعنی ۴۰ درصد بیشتر از مصرف خودروهای معمول در دنیا است.معاون وزیر نفت در امور برنامه‌ریزی با تاکید بر اینکه باید از خلق بد مصرفی جلوگیری کنیم، تصریح کرد: نخستین کاری که در حوزه بهینه‌سازی باید انجام دهیم این است که از ساخت وسایل انرژی بر جلوگیری کنیم و این ارتباطی با تحریم ندارد و ما باید تصمیم مدیریتی بگیریم.فلاحتیان اظهار داشت: مصرف خودرو، موتورخانه، بخاری، و دیگر اقلامی که در اختیار مردم است را باید تعیین تکلیف کنیم. با اینکه دولت از طریق مصوبات شورای اقتصاد ۴۰ میلیارد دلار در زمینه بهینه‌سازی به تصویب رسانده است، اما در این زمینه یعنی تعویض و اصلاح اقلام انرژی بر موفقیت خوبی نداشتیم.

وی با بیان اینکه در کشور بین ۸۰ تا ۱۰۰ میلیارد دلار یارانه انرژی پرداخت می‌شود، گفت: با توجه به اینکه بیشترین یارانه انرژی را در سطح دنیا پرداخت می کنیم اما طرح‌های بهینه‌سازی به نتیجه نرسیده و نمی‌رسد. مثلاً مصوبه داریم که بخاری‌های غیراستاندارد را با بخاری‌های هرموتیک تعویض کنیم، اما به جهت اینکه، این تغییر، تفاوت محسوسی در قبض گاز مشتریان حاصل نمی کند، طرح‌های مربوطه هیچ جذابتی ندارد؛ بنابراین ارزان بودن حامل‌های انرژی ایجاد تشویق و انگیزه در مصرف کننده نمی کنند.

معاون وزیر نفت ادامه داد: همچنین باید کارخانه‌ها را ممیزی انرژی کنیم تا از اتلاف انرژی جلوگیری کنند. در کشورهای پیرامون خودمان، مصرف بنزین نصف ایران است. مثلاً اگر در کشور ما مصرف بنزین، ۱۱۷ میلیون لیتر در روز باشد، برای مصرف بنزین در کشورهای مذکور، ۶۰ میلیون لیتر است؛ بنابراین اگر شرایطمان مانند آن کشورها بود، می‌توانستیم روزانه ۵۰ میلیون لیتر بنزین هم صادر کنیم و سالانه ۱۰ میلیارد دلار برای کشور ارزآوری داشته باشیم.فلاحتیان گفت: نکته بعدی این است که ما در زمینه بهینه‌سازی هیچ‌گونه متولی واحدی در ساختار انرژی کشور نداریم که شرکت و سازمان‌ها از آن فرمان ببرند. ما شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت را داریم، اما این سازمان اختیارات لازم را ندارد تا بتواند طرح‌ها را جلو ببرد؛ بنابراین برای حل این مشکل در برنامه هفتم توسعه مواردی را آورده‌ایم و سعی داریم که این موضوع را نیز حل کنیم.

◆

مطالعات استخراج گاز از دریای مازندرانی خزر در دستور کار قرار گرفت

اســتاندار مازندران از فراهم شــدن مقدمات لازم برای انجام کارهای مطالعاتی استخراج گاز از ذخایر دریای مازندرانی خزر این استان خبرداد.

سیدمحمود حسینی پور در جلسه ستاد عالی رشد اقتصادی استان در ساری، با اشاره به ناترازی های موجود در انرژی برق و گاز این استان، افزود: برای رفع این مشکل ماموریت هایی برای دستگاه های اجرایی استان در نظر گرفته شده بود که در جلسه امروز توضیحاتی نیز در این زمینه ارایه شدوی اظهار داشت: با اقدامات صورت گرفته در صنعت برق و گاز مازندران جه در بخش سرمایه گذاری و چه در افزایش بهره وری رشد قابل ملاحظه صورت گرفته است که فراتر از حد انتظار ستاد عالی رشد اقتصادی استان بود.مقام عالی دولت در مازندران خاطرنشان کرد: در حوزه برق نیز با اجرای ۴۸ طرح بزرگ از محل منابع فاینانس، امیدواریم ناترازی برق به ویژه در بخش صنعت این استان رفع شود.حسینی پور بر لزوم رفع موانع و مشکلات فراوری بخش خصوصی برای ایجاد سرمایه گذاری در صنعت برق مازندران تاکید کرد و گفت: باید از تمام ظرفیت ها برای تحقق ابن مهم به شکل مطلوب اســتفاده کرد.وی با اشاره به صنعتی بودن شهر آمل و وجود واحدهای تولیدی و صنعتی فراوان در این منطقه، تصریح کرد: فعالان اقتصادی آمل در رشد اقتصادی استان نقش موثری دارند و این روند باید در سایر شهرستان ها نیز عملیاتی و اجرایی شود.استاندار مازندران با بیان اینکه رشد اقتصادی مازندران از جمله در آمل روند مطلوبی را طی می کند، افزود: دیگر شهرستان های استان نیز باید در رشد اقتصادی هشت درصدی نقش و سهم بیشتری ایفا کنند.حسینی پور اظهار کرد: در صورت محقق شدن رشد اقتصادی هشت درصدی مازندران، برای سال آینده رشد اقتصادی ۱۲ درصدی را در این استان هدف گذاری خواهیم کرد.